

Pokojninska reforma danes, ne jutri!

22.7.2015

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) vseskozi zagovarja čim prejšnji pričetek pogajanj za novo pokojninsko reformo, saj so ekonomski kazalci neizprosni in demografski podatki enostavno kričijo po njej. Opozorila iz Evrope pa ne zaležejo.

Ministrstvo za delo, družino, socialne razmere in enake možnosti pripravlja belo knjigo o pokojninskem sistemu, analizo o zadnjih spremembah ZPIZ-2, ki jo na GZS z zanimanjem pričakujemo. Pred dvema letoma uvedene spremembe namreč ne zadostujejo za zagotovitev medgeneracijsko in finančno stabilnega pokojninskega sistema v prihodnje. Vlada je v svojih dokumentih že večkrat napovedala pokojninsko reformo po letu 2020.

Pa začnimo z nekaterimi podatki:

Čez **5 milijard evrov odhodkov** bo imela pokojninska blagajna v letošnjem letu. Od tega je že dobra tretjina potrebnih sredstev, kar predstavlja **1,7 mrd evrov**, krita **iz proračuna** in ne tekočih prispevkov, in ta delež države le še narašča.

Z **11,5%** smo v letu 2014 po deležu bremena pokojnin v BDP nad povprečjem držav OECD. Ta odstotek naj bi se v prihodnje še povečeval - tako da nam napovedi Evropske komisije po letu 2060 obetajo prvo mesto v EU in 15,3% delež bremena pokojnin v BDP.

Konstantno se nam slabša tudi razmerje med povprečnim številom zavarovancev in upokojencev, ki v letošnjem letu znaša že **1: 1,36**. Številno zavarovancev pa v zadnjih letih nazaduje. V lanskem letu jih je bilo v povprečju le še 831.839. Imamo pa že **612.000 upokojencev**. Povprečna doba prejemanja pokojnine se stalno povečuje in pri ženskah znaša že 23 let in 1 mesec, pri moških 16 let in 11 mesecev. Ob tem velja, da ima Slovenija enega najnižjih odstotkov delovno aktivnih v starostnem razredu od 55 do 64 let, in sicer smo z 35,4% aktivnimi na predzadnjem mestu v EU. Grčija je edina država, ki ima še nižji odstotek!

Z zakonsko predpisano minimalno upokojitveno starostjo smo na evropskem dnu. Ob tem omogočamo predčasno oziroma relativno zgodnje upokojevanje. Prav tu bodo potrebne resne sistemske spremembe!

Nujno bo zvišati upokojitveno starost, finančno motivirati in obdržati večji delež zaposlenih čim dlje v delovni aktivnosti. Okrepiti bo treba vlogo drugega pokojninskega stebra, vendar predvsem z več davčnimi spodbudami. Sicer imamo že sedaj v dopolnilno pokojninsko zavarovanje vključenih precej zaposlenih - procentualno prav toliko kot Nemčija, vendar so zneski premij prenizki. In seveda bo treba razmisliti tudi o tem, katera osnova za plačilo prispevka je zagotovilo za dostojno pokojnino posameznika.

Naliti si moramo čistega vina, zato Gospodarska zbornica Slovenija pričakuje, da bodo pogajanja za novo vsebino pokojninske reforme potekala že v letu 2016, da bomo zakon sprejeli vsaj v letu 2017 in tako omogočili Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, delodajalcem in vsem državljanom, da se na izvedbo reforme pravočasno pripravijo. Samo reformo je nujno izvesti vsaj v letu 2020, saj bomo v nasprotnem primeru z zavlačevanjem tega procesa le zaostriili razmere, v katerih bomo iskali kompromisne rešitve.

Generalni direktor GZS, mag. Samo Hribar Milič: »V Sloveniji se ne zavedamo, da lahko trenutno zaposlene generacije le sanjamo o dostojni pokojnini. Tekom povprečne delovne dobe delavec s povprečno bruto plačo vplača prispevkov v višini, ki omogoča 17 let prejemanja pokojnine. Kdo bo v prihodnosti pokrival razliko v povprečju premalo plačanih prispevkov za vse daljše obdobje prejemanja pokojnine? Država z dodatnim zadolževanjem za kritje svojih tekočih potreb?«